

Utkast til planprogram, 18.02.2021

Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034

Kan behandles av formannskapet 18. mars 2021 og legges på høring i 6 uker?

Bilde: Padler på Trondheimsfjorden, tatt av Geir Are Nyeng

Samfunnsdelen bygger på flere lokale dokumenter som ligger på kommunens hjemmeside:

- Faktagrunnlag for samfunnsutvikling, februar 2021
- Faktagrunnlag for folkehelse, september 2020
- Faktagrunnlag for klima, september 2020 + 2021
- Logg med referater for medvirkning i prosessen

Denne lenken gir tilgang til alle dokumentene: www.indrefosen.kommune.no/samfunnsdel

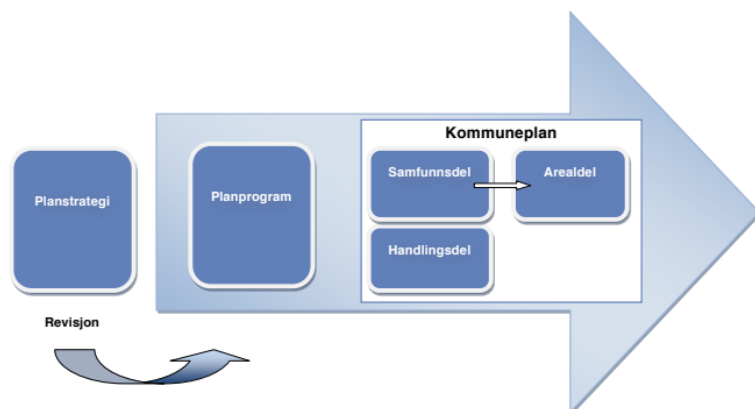
Flere lover og veiledere er benyttet:

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling;
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/*#*
- Veileder for kommunal planstrategi,
<https://www.regjeringen.no/contentassets/83801c9c858d402ea2958e1930fc421a/t-1494.pdf>
- Veileder for Kommuneplanprosessen - samfunnsdelen – handlingsdelen;
<https://www.regjeringen.no/contentassets/493007ab4f9349a295a34982f77173ec/t-1492.pdf>
- Temahefte for Samfunnssikkerhet i Plan- og bygningsloven;
<https://www.yumpu.com/no/document/read/35502367/samfunnssikkerhet-i-plan-og-bygningsloven-direktoratet-for->
- Klimakur 2030, tiltak og virkemidler mot 2030;
<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1625/m1625.pdf>
- FNs mål for bærekraftig utvikling;
<https://www.regjeringen.no/no/sub/fns-barekraftsmal/id2590133/>
- Stortingsmeldingen om klima;

Innledning

Bakgrunn

Statens veileder for kommuneplanprosessen fremstiller samfunnsdelen slik:

Veilederen har følgende forklaring om samfunnsdelen, på side 5-7:

De sentrale verktøyene for samfunnsplanlegging etter plan og bygningsloven var:

- *kommuneplanens langsiktige del*
- *kortsiktige del*

Den langsiktige delen omfattet mål for utviklingen i kommunen med retningslinjer for sektorenes planlegging, og en arealdel for forvaltningen av arealer og andre naturressurser. Den kortsiktige delen omfattet samordnet handlingsprogram for sektorenes virksomhet de nærmeste årene.

Samfunnsdelen er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging og har to hovedinnretninger:

- *Kommunesamfunnet som helhet*
- *Kommunen som organisasjon*

I arbeidet skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar.

Les mer ved å trykke på lenken her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/493007ab4f9349a295a34982f77173ec/t-1492.pdf>

Stavanger kommune fremstiller kommuneplanprosessen slik:

Hva er utfordringene?	Hva skal oppnås?	Hvordan disponere arealet?	Hvordan jobbe for å nå målene?	Hva skal kommunen gjøre neste år?	Hva bidrar vi med?	Hva ble resultatet?
Planstrategi	Kommuneplanens samfunnsdel	Kommuneplanens arealdel	Temaplaner	Handlings- og økonomiplan	Årsplan	Årsrapport

Les mer ved å trykke på lenken her:

<https://www.stavanger.kommune.no/samfunnsutvikling/planer/kommuneplan/planstrategi-og-planprogram/>

I begge figurene ligger planstrategien som en forutsetning for samfunnsdelen. Kommunestyret vedtok planstrategien i 2020 og bestemte samtidig at det skal lages ny samfunnsdel i 2021. De ulike dokumentene i kommunens plansystem bør henge sammen.

Følgelig bør samfunnsdelen bygge videre på fakta, refleksjoner og konklusjoner i allerede etablerte planer. Det dreier seg om planstrategien, næringskraft og bolyst, samt de gamle samfunnsdelene for Rissa og Leksvik. Administrasjon ønsker å benytte faktagrunnlag for lokalsamfunn, folkehelse og klima som grunnlag for samfunnsdelen. Materialet på klima bør bli noe mer omfattende, enn det som lå ved planstrategien.

Her er hovedtrekkene i planstrategien samt i hovedprogrammet for næringskraft og bolyst.

Planstrategien for 2020-2023 reflekterer omkring utfordringer knyttet til:

- Samfunnets helhetlige tilstand med attraktivitet i næringsliv, steder og folketall.
- Befolkningens helsetilstand med sunne valg for innbyggere og kommune.
- Samfunnets klimatilstand med gode alternativer for innbyggere, kommune og infrastruktur.
- Kommunens behov for å lage nye planer eller oppdatere eksisterende.

Kommunestyret vedtok hvilke planer som skal etableres i resten av periode.

Næringskraft og bolyst for 2021-2023 har et program for utvikling av:

- Bærekraftig folketall med større andel barn, unge og voksne innbyggere.
- Attraktivt næringsliv med flere interessante arbeidsplasser, bredere bransjeprofil, økende lokal foredling og flere nyetableringer.
- Attraktive bosteder med levende kommunesenter og egenartede steder som opplevelser og som folk ønsker å flytte til og bo i.

Distriktskommuner som vil bli attraktive tilrettelegger aktivt for en slik utvikling.

Påstanden om distriktskommuner støttes av Distriktsenteret og Telemarksforskning.

Indre Fosen har politisk vilje til å styrke samfunnets attraktivitet. I Budsjett 2021 samt Økonomi- og handlingsdelen for 2022-2024 vedtok kommunestyret å tilgodese satsingen på Næringskraft og bolyst. Det er bevilget 400 000 kr til prosessledelse i 2021 og 1 500 000 kr hvert år i 2021-2023 til kommunalt eide steds- og innbyggertiltak.

Tilnærmingen som tenkes brukt i samfunnsdelen er slik:

- A. Bruke fakta for samfunn, klima og folkehelse.
- B. Stille spørsmål om aktuelle problemstillinger og besvare disse.
- C. Lage utfordringsbilder og alternative valg for utvalgte tema i kommune og samfunn.
- D. Pløye satsingsområdene attraktivitet, folkehelse og klima inn i alle tema.
- E. Skape målbilder med konkrete mål og strategier med lang tidshorisont.
- F. Foreslå tiltak med kort tidshorisont.
- G. Oppsummere samfunnets helhetlige utviklingsretning.

I sum vil samfunnsdelen belyse hva kommunen skal oppnå og hvordan det kan gjøres.

Administrasjonen mener at den nye samfunnsdelen ikke har behov for en fullverdig handlingsdel - med tiltak for mange tema i kommune og samfunnet. Begrunnelsen er at hovedprogrammet for næringskraft og bolyst, som vil pågå i resten av kommunestyreperioden, har en idebank/handlingsprogram med tiltak for utvikling av næringsliv, bosteder og folketall. Prosessen igangsettes våren 2021. Det er opprettet kontakt med 10 innbyggerforeninger. Rissa, Leksvik, Stadsbygd, Vanvikan, Husbysjøen-Råkvåg, Hasselvika, Fevåg, Skaugdalen, Seter-Hindrem og Verrabotn. De stedlige foreningene skal sammen med sine innbyggere lage handlingsplaner for bolysten i egne steder. Næringskraften håndteres av engasjerte aktører på dette feltet.

Næringskraft og bolyst er faktisk en handlingsdel for flere viktige tema, både i de gamle samfunnsdelene og i den nye. **Områdene som skal forbedres, dvs. få økt attraktivitet, er næringsliv, samferdsel med offentlig transport, bosteder og befolkning.** Disse temaene renger altså ikke flere tiltak i den nye samfunnsdelen. Arbeidet ivaretar utviklingsbehovet på flere viktige temaer i den nye samfunnsdelen, men ikke alle.

Det siste som er å si om dette programmet, er at Omstillingsprogrammet trolig anskaffer en profesjonell aktør for å markedsføre kommunen helhetlig, inklusive næringslivet og stedene.

Rammer

Plan- og bygningsloven sier at samfunnsdelen er underlagt samme krav som planstrategien.

Hovedtrekkene ved samfunnsdelen blir omtrent slik:

- Følge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter.
- Varsle oppstart overfor berørte regioner, kommuner, instanser og innbyggere.
- Utarbeide planprogram for hvordan arbeidet skal gjøres – med 6 ukers høring.
- Legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt.
- Konkretisere utfordringer, mål og strategier for samfunn og kommune.
- Innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner.
- Etablere planutkast - med 6 ukers høring.
- Gjøre planforslag kjent i 30 dager før behandling i kommunestyre.
- Være grunnlag for utvikling av samfunn og kommune med sektorer.

Saksfremlegget må si hvordan virkningene av planen og innkomne uttalelser er vurdert.

Organisering

Delegasjonsreglementet for 2019-2023 har følgende tekst om samfunnsdelen:

«Strategiarbeid og samfunns- og næringsutvikling skal være tema i alle møter i formannskapet. Formannskapet er styringsgruppe for prosessen med kommuneplanens samfunnsdel i hht. plan- og bygningsloven. Formannskapet gir føringer til utvalgene om gjennomføring av deler av kommuneplanens samfunnsdel ev. annet strategisk arbeid som faglig ligger innenfor det aktuelle utvalg.»

Arbeidet med en ny Samfunnsdel kan organiseres slik:

- Styringsgruppe: Formannskapetets medlemmer
- Prosjektansvarlig: Kommunedirektør
- Arbeidsgruppe: Sektorsjef for næring og areal, miljørådgiver, folkehelsekoordinator, arealplanlegger og kommunikasjonsrådgiver. I tillegg inviteres en formannskapspolitiker, daglig leder for Omstillingsprogrammet, oppvekstsjef samt helse- og omsorgssjef
- Prosessleder: Samfunnsplanlegger

Det bør i hovedsak være en samskapende prosess.

Det bør være både digital og fysisk dialog med samspillsaktørene.

Administrasjonen tenker å redusere aktiviteten med folkemøter, som har fysisk dialog for innbyggere, og styrke aktiviteten overfor næringsaktører og stedlige innbyggerforeninger. Samspillet mellom administrasjon og politikere blir selvsagt videreført.

Når planprogrammet og planforslaget legges på høring, så tilgjengeliggjøres de for regionale instanser, nabo-kommuner og lokale innbyggere.

Tilnærmingen bidrar trolig til økt effektivitet.

Interessenter

Det er hensiktsmessig å skille mellom næringsaktører (som kan ha økonomiske interesser av å oppnå et bestemt resultat), eksterne samarbeidsaktører (med faglige funderte krav og ønsker) og innbyggergrupper (med svært varierte målsettinger).

Det er fornuftig å tenke over hvilke grupper som berøres av prosessen med tilhørende fremtidig resultat. Det vil si at det bør være et bevisst forhold til hvilke grupper som kan informeres og hvilke som bør involveres.

Berørte, samarbeidspartnere og interessenter	Informeres	Berøres	Involveres
POLITIKERE			
Kommunestyre, Formannskap, Arealutvalg, Oppvekstutvalg, Helse- og omsorgsutvalg samt Kulturutvalg		X	X
Ungdomsråd, Eldreråd og Råd for funksjonsnedsettelse.		X	X
NÆRINGSAKTØRER			
Næringsråd, NIT avdeling Fosen, Fremtidens Industrier (FI) og Omstillingsprogram		X	X
Landbruksrådet		X	X
Bransjer og bedrifter	X	X	
ORGANISASJONER			
Etablerte stedlige innbyggerorganisasjoner: Leksvik Vettu, Vanvikan i Sentrum, Stjørna kultur- og næringsforum, Fevåg Aktivum, Verrabotn Idrettslag, Forum Hasselvika, Borgen Bygdeutvikling samt Stadsbygd Bygdeutvikling		X	X
Innbyggerorganisasjoner under etablering: I Rissa og Skaugdalen			
Andre organisasjoner	X	X	
INNBYGGERE			
Barn, unge, voksne, seniorer, tilflyttere, flyktninger, innvandrere, sesong-arbeidere, ildsjeler, inn pendlere og ut pendlere	X	X	
ADMINISTRASJON			
Kommunedirektørens ledere og sektorene Næring og areal, Oppvekst, Helse og omsorg, Kultur, Personal og kommunikasjon, Økonomi (inkl. Bygg og eiendom samt Kommunalteknikk) pluss Fosen IKT		X	X
Hovedtillitsvalgte og verneombud		X	X
REGIONALE INSTANSER			
Statsforvalter, Fylkeskommune og Interkommunalt politisk råd for Fosen-region	X		

I samfunnsdelen er det trolig ingen fremtredende næringsaktører med økonomiske interesser. Det kan være stedlige foreninger med klare visjoner og intensjoner. All utvikling skapes av engasjerte og kunnskapsrike aktører med gjennomføringsevne.

Fremdrift

Planforløpet bør være åpent, forutsigbart og helst etterprøvbart. Alle berørte og interesserte instanser, aktører og personer bør ha mulighet til å påvirke både planprogram og planforslag. Her vises viktige aktiviteter og milepæler.

18.mars 2021	- Behandle planprogrammet for samfunnsdelen i formannskapet. - Varsle oppstart av planprosessen, legge planprogrammet på høring i 6 uker, samt vurdere innspill og merknader. - Husk relevant tekst til Servicetorget, hjemmesiden og Fosnafolket.	Arbeidsgruppe
April - mai	- Ajournføre fakta på særskilte samfunnsområder. - Utvide fakta grunnlaget for klima med lokal betydning. (Fakta er allerede etablert for ikke-kvotepliktig sektor.) - Utdype særlige folkehelseutfordringer, med lokal betydning.	Prosessleder Miljø- rådgiver Folkehelse- koordinator
2. juni	- Anmode formannskapet om styringssignaler når det gjelder utfordringer og valgmuligheter på flere tema i kommunen og samfunnet. - Tilrettelegge for fakta- og innsiktsbasert dialog med administrasjon. - Tilrettelegge for tematisk dialog med politiske utvalg og råd. - Tilrettelegge for dialog med næringsaktører og innbyggerforeninger.	Prosessleder Arbeidsgruppe
Juli	FERIE	
26.aug.	- Konkretisere utfordringsbilder og alternative valgmuligheter for utvalgte temaer, i kommunen og samfunnet. - Anmode formannskapet om tilbakemelding på hvilke temaer som er særlig interessante, kanskje kritiske, for samfunnets helhetlige utvikling.	Arbeidsgruppe Prosessleder
23. sep.	- Behandle planutkastet i formannskapet, og legge det på høring i 6 uker, samt vurdere innspill og merknader. - Husk relevant tekst til Servicetorget, hjemmesiden og Fosnafolket.	Arbeidsgruppe
28. okt.	Be formannskapet om en innstilling som sendes kommunestyret, forslaget skal være kjent i minst 30 dager før behandling.	Prosessleder
11. nov, 9. des.	Behandle planutkastet i kommunestyret.	Arbeidsgruppe
Des. 2021	Gjøre samfunnsdelen kjent i og utenfor organisasjonen.	Komm. rådgiver

Planer, foreliggende resultater og forventede effekter

De forrige samfunnsdelene

Samfunnsdelene, for Rissa 2014 – 2026 og Leksvik 2015 - 2026, hadde i hovedsak 10 tema. Det var; helhetlig samfunnsutvikling, kommunal virksomhet, regional tilknytning, overordnet sikkerhet og beredskap, næringsliv, samferdsel og offentlig transport, boområder og botilbud, stedsutvikling med kulturell utvikling og bevaring, fritidsaktiviteter, samt natur, miljø og landskap.

Disse temaene oppleves som logiske, gjenkjennbare og historiske. Det er rimelig enkelt å supplere og sammenligne fakta over flere år. Verrabotn er satt inn som eget sted i faktagrunnlaget for samfunnsutvikling. Fortsatt bruk av de samme temaene bidrar til effektivitet med tidsbesparelse, siden tilsvarende utredninger er utført før. Administrasjonen

kjenner grensesnittene mellom temaene. Det er altså flere grunner til å videreføre temaene i ny samfunnsdel.

Det er allikevel klart behov for noen endringer. Det gjelder blant annet samfunnets infrastruktur – med vei, vann, avløp, strøm og fiber - som trolig bør behandles som eget tema.

Satsingsområdene i de forrige samfunnsdelene var folkehelse, miljø og estetikk. Leksvik hadde i tillegg universell utforming. Sistnevnte satsing er ikke nødvendig, da UU er et krav i Plan- og bygningsloven. Det er egen lov for folkehelse. Allikevel er dette så komplisert terreng, at det fortsatt må være en satsing. Statsforvalteren i Trøndelag er meget opptatt av forbindelsene mellom folkehelseutfordringer og samfunnsutvikling. Kommunen har et rikt lokalt faktagrunnlag og det er interessant å videreføre folkehelse som satsingsområde. Satsingen på miljø kan utvides til å omfatte klima, med betydning for eksistensgrunnlaget.

Kommuneplanens samfunnsdel bør ha en klar satsing på folkehelse og klima.

Helhetlig faktagrunnlag på klima

Vi bør utvide det faktagrunnlaget på klima, som ble utført i regi av planstrategien. Materialet omfattet ikke-kvotepliktig sektor. Nå burde egentlig kvotepliktig sektor vurderes. Særlig industri, men trolig ikke det militære eller luftfarten, siden de er nasjonale ansvar. Det viser seg imidlertid at Indre Fosen ikke har bedrifter med produksjon som gir kvoteplikt i forhold til klimagassutslipp.

Administrasjonen vil lese Stortingsmeldingen om klima for å finne inspirasjonskilder til å redusere lokale utslipp. I tillegg vil Miljødirektoratet bli kontaktet. For å klargjøre om det foreligger vurderinger eller fakta for utslipp i ulike bransjer, slik som for jordbruket. Uønskede lokale utslipp og forurensing bør innlemmes i faktagrunnlaget.

Følgende spørsmål bør besvares på klima - Liv:

- A. Hvilke lokale utslipp har ikke-kvotepliktig sektor og ulike bransjer i næringslivet til sammen?
- B. Hvordan kan kommunens sektorer, næringsaktører og innbyggerorganisasjoner og eventuelt andre bidra til å redusere utslipp?
- C. Bør utfordringene møtes med en klimastrategi med handlingsplan og klimabudsjett?

Resultater – av forrige samfunnsdeler

Kommuneplanenes samfunnsdeler fra 2014/2015 inneholder optimisme og tro på økt folketall. Begrunnelsen var at sterk næringsutvikling, attraktive botilbud, sjarmerende steder, bedre samferdsel og gode kommunale tjenester (blant annet innen oppvekst) fører til befolkningsutvikling. Denne overbevisningen er ikke blitt mindre i inneværende planperiode, men den er blitt mer nyansert. Kommunen har tillit til at «Attraktivitetsmodellen», fra Telemarksforskning som står i boka «Hvorfor vokser steder, kan realiseres og fremme et mer attraktivt samfunn.

Mange kommuner har pågående nærings- og stedsutviklingsprosesser i. De fleste distriktskommuner er med i 'kampen' om økte innbyggertall. Det dreier seg faktisk om at samfunn - med sviktende sosial, faglig og økonomisk bærekraft - skal overleve.

Nåværende planperiode har medført en teoretisk og praktisk forståelse av at attraktiv samfunnsutvikling fordrer langt kraftigere satsing og mer spissede tiltak, enn det kommunen har hatt.

Målene i de forrige samfunnsdelene er delvis realisert. Ingen er fullt realisert og ingen er helt urealisert. Det er flere årsaker til at målene i samfunnsdelene ikke er fullt realisert, men de gjengis ikke her.

De fleste av strategiene på hvert samfunnsområde er imidlertid anvendt for å nå målene. Omlag 80-90 % av tiltakene fra kommuneplanens samfunnsdeler i Rissa og Leksvik, er realisert eller igangsatt. Enkelte tiltak er imidlertid ikke gjennomført. Administrasjonen har ikke hatt en hurtig fremstilling av nye sentrumsnære boligområder. Arbeidet gjøres i Kommuneplanens arealdel. Det mest betydningsfulle tiltaket for folketallsøkning, etablering av bru over Trondheimsfjorden (og Stjørnfjorden), er imidlertid underveis. Tiltaket preges av en lang usikker horisont.

Effekter – av ny samfunnsdel

Administrasjonen tror at deler av samfunnet er i utvikling. Det betyr at lokalt næringsliv og stedene er underveis mot en gunstigere utvikling. Begge temaområdene har imidlertid behov for en kraftigere satsing og mer spissede tiltak. Det kan skje gjennom næringskraft og bolyst, i årene 2021-2023.

I planstrategien har samfunnet følgende utviklingsretning:

- *Indre Fosen bør være et utviklingsorientert samfunn, med **nærings- og bostedsattraktivitet** og økt tilflytting.*
- *Kommunale tjenester bør skje i takt med nasjonale og regionale føringer, og med gradvis digitalisering.*
- *Kommunen bør være inviterende overfor forskningsmiljøer, bedrifter, organisasjoner og innbyggere.*
- *Hensyn til folkehelse, klima/miljø og estetikk bør innarbeides i prosesser, planer, vedtak og anskaffelser.*

I planstrategien sto det også at samfunnsutviklingen kan forsterkes med:

- *Et systematisk og langsiktig **attraktivitetsarbeid** - i næringslivets bransjer, kommunesenteret og stedene, samt i befolkningen.*
- *Større infrastruktur tiltak - som for eksempel bru, vei, fiber og arealer. Det må også tilrettelegges for bransjer med fremtidig vekstpotensial samt sentrumsplaner med rom for opplevelser, parker, møteplasser, gang og sykkelstier, mm.*
- *En felles dugnad hvor næringsliv, kommunen og organisasjoner er sammen om mål, strategier og tiltak.*

Behovet for økt attraktivitet er sentralt i både Planstrategi samt Næringskraft og bolyst. Den nye Samfunnsdelen bør videreføre denne satsingen.

I tillegg til folkehelse og klima bør attraktivitet bli et satsingsområde i ny samfunnsdel.

Satsingsområdene attraktivitet, folkehelse og klima

Attraktivitet kan være så mye. Her forstås det som ulike kvaliteter ved kommunens og samfunnets utvikling. Kvaliteter som virker tiltrekkende for grupper av eksisterende og potensielle næringsdrivende, arbeidstakere og innbyggere. Kvaliteter som støttes av forskningsmiljøer er særlig interessante.

Folkehelse kan bestå av mange forhold med betydning for kommunen og samfunnet.

Planstrategien har følgende tekst:

Innbyggere med sunn helse følger i hovedsak nasjonale anbefalinger for fysisk aktivitet, stillesitting, kosthold (grønt og frukt), alkoholbruk og søvn.

Forskning viser at høyt utdannede er mest aktive, spiser mest grønt og frukt og rapporterer anbefalt mengde søvn. Dårlig selvpålevd helse var dobbelt så vanlig ved lav utdanning som ved høy utdanning. Andelen med langvarig begrensende sykdom var lavest blant høyt utdannede. (HUNT4- undersøkelsen).

Innbyggere som er positive, med humor, er aktive i sosialt liv, rause, bryr seg om andre, deltagende i lag og organisasjoner mv., fremmer også eget liv og helse.

Klima kan inneholde mye av betydning for kommunen og samfunnets utvikling.

Planstrategien har følgende tekst:

Klimasmarte kommuner, sektorer og tettsteder kjennetegnes ved at de har en god helhetlig arealplanlegging på alle nivå. Det legges vekt på reduksjon av klimagassutslipp, energiomlegging og energieffektivisering gjennom planlegging og plassering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester. Det er fastsatt utbyggingsmønster og senterstruktur. Langsiktige grenser mellom tettstedsområder og store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder er definert. Det er lagt godt til rette for økt bruk av sykkel og gange i dagliglivet, og det er sammenhengende gang- og sykkelforbindelser av høy kvalitet. Potensialet for fortetting og videreutvikling utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk. Det er høy arealutnyttelse rundt kollektivknutepunkter.

I klimasmarte kommuner og tettsteder er samfunnet lagt til rette slik at folk lever gode liv. Det betyr at innbyggere har nær tilgang på sosiale arenaer, kulturelle aktiviteter og mat, samt mulighet for naturopplevelse og fysisk aktivitet.

Tematiske utfordringsbilder og valgmuligheter

Det må gjøres flere utsjekkende øvelser før temaene i samfunnsdelen fastlegges:

- Hvilke nye samfunnsdeler har administrasjonen lest fra andre kommuner?
- Har den nye samfunnsdelen og arealdelen flere sammenfallende tema?
- Har kolleger i egen sektor noen relevante innspill for innholdet i prosessen?
- Har direktørens ledergruppe noen klare synspunkter som endrer planprogrammet?
- Hvilken tilnærming ønsker formannskapet?

Når disse spørsmålene er besvart kan samfunnsdelens tema fastlegges på solid grunnlag.

Flere lokale planer vektlegger en helhetlig og tidsriktig samfunnsutvikling, med satsing på attraktivitet, klima og folkehelse. Følgelig blir de gjennomgående satsingsområder her.

Tilnærmingen som tenkes brukt i samfunnsdelen er slik:

- A. Bruke fakta for samfunn, klima og folkehelse.

- B. Stille spørsmål om aktuelle problemstillinger og besvare disse.
- C. Lage utfordringsbilder og alternative valg for utvalgte tema i kommune og samfunn.
- D. Pløye satsingsområdene attraktivitet, folkehelse og klima inn i alle tema.
- E. Skape målbilder med konkrete mål og strategier med lang tidshorisont.
- F. Foreslå tiltak med kort tidshorisont.
- G. Oppsummere samfunnets helhetlige utviklingsretning.

I sum vil samfunnsdelen belyse hva kommunen skal oppnå og hvordan det kan gjøres.

Her er forslaget til aktuelle tema i kommunen og samfunnet, med spørsmål som kan stilles til næringsaktører, innbyggerforeninger, politikere, administrasjon og noen andre.

Kommunen

Økonomi

Personal og kommunikasjon

Oppvekst

Helse og omsorg

Kultur

Næring og areal

Kommunalteknikk

Bygg og eiendom

Aktuelle spørsmål for kommunale virksomheter:

- A. Hvilken forståelse har sektorer, enheter og tjenester av sine roller som tjenesteleverandør og/eller samfunnsutvikler?
- B. Er samspillet i og mellom sektorer tilstrekkelig utviklet?
- C. Vektlegges attraktivitet, klima og folkehelse tilstrekkelig, eller er det mangler?
- D. Hvordan kan kommunen videreutvikle områder som ikke er bra nok?

Samfunnet

Regional tilknytning

- A. Hvilke regionale samfunnsorienteringer eksisterer?
- B. Hvilken region har mest å tilføre Indre Fosen?

Sikkerhet og beredskap

- A. Opplever næringsaktører, innbyggerorganisasjoner, politikere, administrasjon og andre lokale instanser trygghet for uønskede hendelser?
- B. Hva bør eventuelt bedres på dette feltet?

Næringsliv - Thomas

- A. Hvilken betydning har NIT - Indre Fosen og Fremtidens Industrier for å fremme nyskaping, kompetanse og rekruttering, samt attraktivitet i ulike bransjer?
- B. Hva skjer når Omstillingsprogrammet er ferdig i desember 2022?

Offentlig transport

- A. Er det realistisk å videreutvikle tilbudet med buss og hurtigbåt?
- B. Hvilken satsing bør det eventuelt bli på dette?

Infrastruktur

- A. Har samfunnet fremtidsrettet kvalitet og kapasitet på infrastrukturen - som bruer, veier, vann, avløp, strøm og fiber?

- B. Hva bør eventuelt bedres på dette feltet?

Boområder og botilbud – Linn Kristin, Tore og Eva

- A. Er målet i den Boligpolitiske planen fra 2018 er realisert? Det lyder slik; *En helhetlig, tidsriktig og synlig boligpolitikk for innbyggere, entreprenører og grunneiere*»?
- B. Klarer Kommuneplanens arealdel å fremme boligpotensiale i hele kommunen?
- C. Hvilket ansvar og samarbeid har boligkoordinator for boligfeltet?
- D. Hvilken styring må kommunens politikere og administrasjon ha på dette?

Stedsutvikling med kulturell utvikling og bevaring

- A. Klarer programmet for næringskraft og bolyst pluss guiden for uterom å realisere fellesskapets stedlige og kulturelle potensiale, sammen med næringsaktører, innbyggerforeninger og ildsjeler?
- B. Er det andre alternative måter å drive stedsutvikling på?
- C. Vektlegges folkehelse tilstrekkelig i etablering av attraktive uterom og møteplasser?
- D. Hvilke klimamessige føringer bør settes på dette temaområdet?

Fritids- og kulturaktiviteter - Eva

- A. Har alle barn, unge, voksne og seniorer mulighet for å ha organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter?
- B. Hvordan fange opp de som faller utenfor, og eventuelt tilpasse tilbud for alle?

Oppsummering - helhetlig utvikling

- A. Er tilstanden i samfunnet bærekraftig – inklusive næringsliv, kommunale virksomheter, bosteder, befolkning og natur?
- B. Vektlegges attraktivitet, klima og folkehelse tilstrekkelig?
- C. Hvordan kan kommunen og andre bidra til en bedre tilstand i samfunnet?

Spørsmålet besvares til slutt, som en bred konklusjon med status fra flere tema.

Avslutning

Det er ønskelig at den nye samfunnsdelen for 2022-2034:

- Bruker og oppgraderer flerfaglige fakta for samfunn, klima og folkehelse.
- Stiller og besvarer spørsmål om utfordringer/problemstillinger for flere områder.
- Avklarer og etablerer mål og strategier for hvert samfunnsområde.

Samfunnsdelen vil belyse hva kommunen skal oppnå og hvordan det kan skje.

Deler av arbeidet kan kanskje oppleves som kritisk, provoserende eller krenkende. Uansett, så bør alle involverte ha en vennlig og saklig kommunikasjon.

Kommunens ønske om å bli en attraktiv distriktskommune kan realiseres ved:

- Politisk samling om noen overordnede mål og strategier.
- Økonomisk kraft for å finansiere større infrastrukturelle grep.
- Administrativ evne til å realisere vedtak i lag med næringsaktører og innbyggere.

Suksess skapes best ved ett fellesskap om disse forholdene.